

על הפרק

(דבר ראש הכולל)

אבלים וכואבים אנו יחד עם כל בית ישראל על האבידה הנוראה, בהסתלקות לשמי רום של אבי מורי כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט מספינקא ירושלים זצוק"ל.

הלב פצוע והכאב עמוק מאד. "כי גדול כים שברך" (איכה ב' יג'). חז"ל מלמדים אותנו ש"קשה מיתתם של צדיקים לפני הקדוש ברוך הוא יותר מחורבן בית המקדש". וכן אומר השל"ה הקדוש: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כ"ה ח') הצדיקים הם הבתי מקדשות על כן לא אמר בתוכו, רק בתוכם. אמרו רז"ל מסכת ראש השנה: "כה אמר ה' צום הרביעי צום החמישי וצום השביעי" זה צום גדליה, ללמדך ששקולה מיתת צדיקים כשריפת בית אלונינו.

צדיק בעודו חי בעוה"ז, בשעה ששכנה נשמתו האצילית בתוך גופו הקדוש ככלי שרת היה, הוא מְשַׁרָה את השכינה בעולם ככלי קדוש, כמלאך משרת היה עומד בעולם הזה ומחברו לעילא לעילא אל העולמות העליונים. דווקא בזכותו, בהיותו מלוכש בגוף בעולם הזה יכלה השכינה להתלבש בו ובאמצעותו לשרות בתוך העולם הזה ממש. וכך כמו שריפת בית המקדש - שנשרף ביתו של הקב"ה קשה הוא הסתלקותו של הצדיק, קשה וכואבת מאד!

השכינה איננה מוצאת שום מנוחה כפי שהייתה לה בחיים חיות, כְּיוֹנָה שעפה וחהג סביב בניה, ואינה מוצאת מנוח לכך רגלה. הסתלקות הצדיק היא התנתקות השכינה מבניה אהובה, והכאב נורא ועמוק מאד.

וכך כותב רבינו ניסים מגרודי בספרו (דרשון הר"ן - דרשה שמינית): "אין ספק שראוי, ושנאמין, שכמו שבזמן שבת המקדש קיים היה המעון ההוא המקודש מקום מוכן לחול שפע הנבואה והחכמה עד שבאמצעותו, המקום ההוא היה שופע על כל ישראל. כן ראוי שיהיה הנביאים והחסידים מוכנים לקבל שפע החכמה והנבואה, עד שבאמצעותם יושפע השפע ההוא על כל המוכנים לכל בני דורם, גם אם לא ישתתפו עמהם, אבל מצד הימצאם בדורם שהם עצמם כמו המקדש המקודש".

ובעונותינו הרבים, כעת הדבר איננו, כלי שרת אבד, כלי קודש נשבר, ומקום משכן השכינה הסתלק ועלה בסערה השמימה. קשה סילוקם של צדיקים כשריפת בית המקדש.

אולם כמו שהיה מרן זצוק"ל מצווה אותנו תמיד להתחזק ולשמוח, לחזק עצמנו בתורה המנחמת את הלב השבור, לאמן את עצמנו בדביקות ובשמחה אל המצוות, נתחזק גם כעת ונתפלל בכל לבבנו לישועת הכלל והפרט.

ויהי רצון שזכותו הגדולה יעמוד לנו ולכל ישראל שנגאל במהרה ע"י משיח צדקינו ונזכה לבנין בית מקדשינו ותפארתנו. אמן

ראובן צבי כהנא - ראש הכולל

(חידושים והערות בענייני קדשים הנלמדים בכולל חצות "שומע תפילה")

בני עמודי דגריס

למי שייך הקרבן?

משעוסיקים אנו בקרבנות ראוי לברר את מהות הקשר בין בעל הקרבן לקרבנו.

כלומר, המקדיש קרבן לגבוה, למזבח, מעתה אין הוא בעליו, ואין הוא רשאי למכרו או להשתמש בו. אולם, עדיין יש לברר, אם בעת הקדשת הקרבן לבית המקדש הקשר בין הבעלים לבין הקרבן מתבטא אך ורק בכך שהקרבן הקרבן מכפר בעדו, או שמא, הקרבן גם קרוי על שמו של בעליו.

וכי תאמרו, כיצד יכול לבוא קשר זה לידי ביטוי, ומאי נפקא מינה? ובכן, מחלוקת ראשונים יסודית בנושא סוגייתנו תבהיר זאת, כלהלן.

הגמרא דורשת מן הפסוקים, כי כפי שהזבח קרבן עולה לשם שלמים פוגם את הקרבן, כך גם המכוון באחת מארבע העבודות [שחיטה, קבלה, הולכה וזריקה] בקרבנו של ראובן לשם שמעון - פוסל את הקרבן.

הרמב"ם (הל' פסולי המוקדשין פרק ט"ו הל' א') פירש את דרשת גמרתנו מפסוקי התורה באופן הפשוט ביותר, וכתב, כי השוחט את עולת ראובן לשם שמעון, או שהחליף בין ראובן לשמעון בשאר ארבע עבודות, פגם את הקרבן.

אולם, לדעת רש"י (ד"ה "וישנו בד' עבודות", עפ"י הגמרא לקמן), השוחט את עולת ראובן לשם שמעון, לא עוול כל רע, וגמרתנו מתייחסת לכהן, שבשעת השחיטה כוון במחשבתו שאת זריקת הדם של קרבן זה הוא יעשה לשם שמעון [כך גם נוקטים בעלי התוספות לעיל ב/א ד"ה "כל", וכן הוא פשוט הסוגיות].

כדי לרדת לשרשי מחלוקת זו, עלינו להקדים כלל קצר ופשוט.

אנו יודעים כי קרבן מכפר על בעליו, אך

הגמרא ממקדת את שלב הכפרה בעבודת זריקת הדם. כלומר, הבעלים אינו מתכפר בשעת זביחת הקרבן או בעת הקטרת האימורים [החלבים] על המזבח, כי אם בעת זריקת דמו של הקרבן על המזבח.

מעתה, הרמב"ם סובר, כי כפי שמהותו של קרבן עולה שונה ממהותו של קרבן שלמים, ולכל אחד מהם ייחודיות משלו הנגזרת מייעודו השונה, כך גם זהות בעל הקרבן מהווה חלק ממהות הקרבן. לאמר, כאשר עשרה בני אדם מביאים קרבנות עולה, אין לפנינו עשרה קרבנות עולה זהים שהובאו על ידי עשרה אנשים, אלא עשרה קרבנות שלכל אחד מהם מהות נפרדת ועצמאית. האחד הוא "עולת ראובן", זולתו "עולת שמעון" וכן על זה הדרך.

מעתה, הזבח את קרבנו של ראובן לשם שמעון, פגם את הקרבן.

אולם, לדעת רש"י, לאחר שאדם הקדיש עולה, שלמים או כל קרבן אחר, אין הוא נחשב "עולת ראובן", כי אם "עולה" בלבד.

ממילא, מחשבת הכהן לשחוט את קרבנו של ראובן לשם שמעון, אינה מעלה ואינה מורידה, משום שהוא לא שינה מאומה משמו של קרבן זה.

לפיכך, מבאר רש"י, כי רק אם בזריקת הדם, אשר בה מתכפר מביא הקרבן, הכהן זרק לשם שמעון, או אם חשב בשעת השחיטה לזרוק את הדם לשם מי שאינו בעל הקרבן, אזי, לא עלתה הכפרה לבעלים [עיין ספר "מקדש יחזקאל" להרה"ג ר' יחזקאל רוטר שליט"א, ועיין שם שיסוד הדברים בשינוי בעלים לדעת הרמב"ם מבואר ב"אבי עזרי" הל' פסולי המוקדשים פרק ט"ו. ועיין בספר המפתח שם יישוב לדעת הרמב"ם מסוגיות הגמ'].

(מאורות הדף היומי)

כיצד נתגלה "הכותל המערבי"

לפני כ- 500 שנה הקים אחד המושלים המוסלמים בארץ ישראל את משכנו, במקום בו נמצאת היום "ירושלים העתיקה".

יום אחד הבחין אותו מושל באשה הנסחבת עם דליי זבל, ושופכת את תכולתם מול ביתו המפואר.

הדבר כמובן חרה לו מאוד, והוא מיד שלח את משרתיו לקרוא לאותה אשה, וכאשר שאל אותה, מי היא ומהיכן באה, השיבה כי היא נוצריה, מזרע הרומאים והיא מתגוררת בבית לחם.

אז גברה סקרנותו ושאלה: ומדוע באת מבית לחם ועד כאן לשפוך את הזבל?!

ענתה לו, שכך לימדוה אבותיה מדורות, שדוקא במקום זה חייבים לשפוך את הזבל.

ומאז, התחקה המושל אחרי התופעה המוזרה, והבחין שאמנם עוד נוצרים באים למקום זה דוקא לשפוך את הזבל ועושים על כך טרחות ויגיעות ומאמץ מיוחד. וכאשר הוסיף וחקר את הענין

כ"ק מרן אדמו"ר מספינקא ירושלים זצוק"ל בכותל המערבי (לצדו נראה המשב"ק ר' הערשל ברקוביץ ז"ל)

נודע לו שמקום "המיוחד" הזה לשפיכת זבל נמצא "הכותל המערבי" של היהודים.

בחורבן "בית שני", שנחרב ע"י טיטוס הרשע, מצביא הרומאים, ניסו הרומאים להחריב את ארבעת הקירות שהקיפו את הר הבית, שעליו עמד "בית המקדש", ואמנם, הצליחו להחריב את שלושת הכתלים הצפוני, הדרומי והמזרחי, אך את הכותל המערבי לא הצליחו למרות המאמצים הרבים שהשקיעו בכך.

ומכיון שכך מאז ועד אותה עת, היו שופכים שם זבל, כדי לכסות ולהעלים את "הכותל המערבי".

כאשר שמע המושל המוסלמי את הסיפור המופלא אודות "הכותל המערבי", צוה מיד לעבדיו לשפוך שם דליים של מטבעות זהב וכסף, ולפרסם בכל הסביבה שנמצא שם כסף רב ואוצר גדול טמון שם.

תיכף ומיד התאספו ובאו שמה אנשים רבים מכל קצוות ירושלים והסביבה, חפרו וחפרו לדלות את "האוצר", עד שנתגלה שוב "הכותל המערבי".

(אגדות ארץ ישראל)

חסד של אמת

(ימי זכרון של יהודים שלא זכו להניח אחריהם זש"ק, ואברכי הכולל לומדים עבורם משניות)

בפרויקט עם עלויות גבוהות ולכן ננצל במה זו בכדי לבקש מהציבור שיבואו להרתם למען מטרה נעלה זו.

וסמוכים ובטוחים אנו שהנשמות האלו יעתירו בעדכם לפני כסא הכבוד, וזכות המצוה הגדולה של "גמילות חסד של אמת" יעמוד לכם לעד.

לתרומות ניתן לשלוח לת.ד. או לפנות למשרדי המסדות בטלפון או בדוא"ל.

כמו"כ אנו מברכים על היוזמה החשובה של כמה וכמה מהקוראים שתלו את הטבלה של ימי ההילולא במקום בולט בביהמ"ד.

נזכיר גם שאפשר לקבל את הגליון בדוא"ל מידי חודש בחודשו.

אנו עובדים כעת על אפשרות של שליחת תזכורת יומית עם שם הנפטר באמעות דוא"ל או sms אך מדובר

עם הוצאת הגליון הקודם קיבלנו המון תגובות חיוביות על פרויקט "חסד של אמת", וכן נשלחו למערכת עוד עשרות שמות של נפטרים שלא זכו להניח אחריהם זש"ק.

מעל במה זו נודה להם ובד בבד נבקש משאר הקוראים שיודעים על כאלו שמות שיוזיעו לנו בכדי שנוכל לפרסם את שמותיהם למען יוכלו ללמוד לעילוי נשמתם.

ט"ז אלול	הב' ישכר דוב ב"ר חיים יאיר הכהן ויינשטיין
כ"א אלול	ר' יעקב צבי ב"ר אברהם מנטל (תשל"ד)
	עטל ב"ר שלמה (ס"ט)
כ"ב אלול	ר' יודא ב"ר ראובן יואל הרפנס (תשד"מ)
כ"ג אלול	ר' ברוך מנחם ב"ר מרדכי (תשס"ו)

ה' אלול	ר' צבי ב"ר טעבל נחום הרבסטמן (תשנ"ו)
ח' אלול	אורי' בת רבקה
י' אלול	ר' חיים ב"ר משה ארנון (תשס"ב)
יג' אלול	צפורה פייגא רבקה ב"ר יו"ט ליפא (תשס"א)
ט"ו אלול	שיינדל ב"ר מנחם מנדל

לעדכון שמות, ולפרטים נוספים ניתן לפנות למשרדי המוסדות בטלפון מס' 0722-81-85-82 או בכתובת מייל: ShTfila@gmail.com ת.ד. 41278 ירושלים

סיפורו של ספר התורה שכתב המר"מ מרוטנבורג בבית הסוהר

שנים ארוכות ישב רבי מאיר מרוטנבורג, המהר"ם, מגדולי בעלי התוספות ורבו המובהק של הרא"ש, במאסר במעבה מצודתו של המלך אדלף "כי המלך העליל עליו על עסק אחד". המלך שפיקח היה, הבין כי יהודי רוטנבורג, ולא רק הם, יתנו כל הון שבעולם על מנת לשחרר את רבם הדגול רבי מאיר. את ההון הזה חמד המלך לעצמו.

רבי מאיר שישב במאסר, נודע לו הדבר, ובדרך-לא-דרך הוציא הוראה ברורה ומפורשת לאחיו היהודים, בני עדתו, כי בל יעזו לתת למלך ממון יותר מכדי שוויו של אדם. אף נימוקו היה עמו, כי בראותו כן - ימשיך המלך במעשי העוולה שלו לאסור רבנים וצדיקים ולדרוש תמורת שחרורם הון רב. הצדיק התבסס על מאמר חז"ל שאין פודין השבויים יותר מכפי שווים.

בני קהילת רוטנבורג לא יכלו לעמוד בשוויון נפש כאשר ידעו שרבם הגדול, מאורן של ישראל, שבו במאסר בתנאים קשים ומחפירים. הם ניסו לשדל אותו להסכים לפדותו. בין השתדלנים המרכזיים היה תלמידו המובהק הרא"ש, שאף הציע עצמו לשבת חילופו של מורו ורבו. אך צדיק בעל נפש מופלג זה לא נעתר לבקשותיהם, והוא הכין עצמו לשבת מאחורי חומות עבות וגבוהות עד אחרית חייו.

גדול עד מאד היה צערו של רבי מאיר. לא בשל ישיבתו מאחורי סורג ובריח, אלא בשל העובדה שהיו עמו רק טליתו ותפיליו אותם הורשה להכניס פנימה. כמו כן, ברשות מיוחדת, הוכנסו אליו עט סופר, דיו וגווילין, על מנת לכתוב עליהם את חידושי התורה שעלו בדעתו הזכה באותם ימי אופל וצלמוות.

דווקא במקום זה, כאשר עול הציבור לא היה על כתפיו, יכול היה רבי מאיר לשקוע בהווייתו של תורה, ולהעמיק בה עומק אחר עומק כשהוא שולה פנינים ומרגליות מתוך ים התורה. מאחר שתלמוד בבלי וירושלמי, ספרא ספרי ותוספתא וכן תורתם של גדולי הראשונים היו שגורים בפיו, חזר עליהם בעל פה שוב ושוב. כלל לא חש בחסרונם של כתביו אהובים.

ומכל מקום צערו היה גדול על כך שאין ברשותו ספר תורה כשר כדי לקרוא בשבת את פרשת השבוע כדין וכהלכה. רבי מאיר ידע היטב את איסורם של חז"ל כי 'דברים שכתב אסור לאמרם בעל פה'.

השבת הראשונה במאסרו עברה עליו מתוך צער ועגמת נפש רבה. זו היתה השבת הראשונה בימי חייו שלא שמע את קריאת התורה כדת וכדין. לא היה גבול לכאבו של צדיק מופלג זה. אמנם אנוס היה, ואנוס התורה פוטר, אולם מכל מקום לא מצא מנוח לנפשו.

גם לאחר השבת לא פג צערו. אדרבא, ככל שהעמיק לחשוב ולהתבונן בעניין, כאב לבו העמיק ולא סר ממנו ביום ובלילה. ככל שנקפו הימים והשבת הבאה הלכה וקרבה, צערו הלך והעמיק. הוא הבין כי גם בשבת הזאת ובשבתות שלאחריה - ומי יודע עד מתי - לא יזכה עוד לשמוע קריאה כהלכה מתוך ספר תורה כשר. רוחו שהיתה תמיד צלולה וזכה, נעשתה

בלתי מיושבת וכמעט שהגיע לידי ביטול תורה בשל זה. עובדה זו רק הוסיפה צער על צער.

היה זה לילה אחרון של ימות החול, ליל שישי. רבי מאיר יושב בתא כלא וחוזר על משנתו בעל פה כפי שהורגל מאז ומקדם. עייף ויגע הצדיק, ולמרות עייפותו הוא ממשיך לשנן וללמוד בדבקות, בידעו כי "הם חיינו ואורן ימינו". הלילה כבר פרש כנפיו על היקום. הנר הקטן הדולק בתאו מבליח אך בקושי את העלטה הכבדה. צלליות כתומות מרצדות על הקירות, ורבי מאיר יושב ומתענג בתורה ובמחמדיה.

לפתע הוא שומע רחש. הוא נושא את עיניו ולגנד עיניו אור גדול, ובעיבורו של האור עומד מלאך אלוקים ובידו ספר תורה. רבי מאיר מכיר במלאך כי הנהו מלאך גבריאל. הוא עצמו לא יודע מאין הנו שואב את הידע הזה, אך זאת עובדה. הוא מביט בחיל וברעדה במלאך גבריאל ובספר התורה שבידו.

רבי מאיר לא פתח את פיו. רק מביט וממתין. המלאך הקדימו: "מאיר בן ברוך, ברוך אלוהים וחביבן של הבריות! בפמליא של מעלה ראו את צעריך על בטול תורה וריחמו עליך. על כן פקדו עלי להביא לך ספר תורה זה. דע לך כי ספר תורה זה הוא אחד משלושה-עשר הספרים שכתב משה רבינו אדון הנביאים, לפני מותו. שנים-עשר מהם חילק לשבטים, ספר ספר לשבט - ואילו את ספר התורה השלושה-עשר העלו לבית-דין הגדול שבשמים, והצדיקים במרום קוראים בו בשני ובחמישי ובשבתות ובראשי חודשים ובימים טובים. כיון שרחמי שמים עליך, הבאתי עמי את הספר הקדוש הזה כדי שיהא ברשותך. יעמוד אצלך ובימות הקריאה תקרא בו בקול כדי שהצדיקים בגן עדן ישמעו מפיו דברי אלהים חיים."

סיים המלאך גבריאל את דבריו, ובטרם הספיק רבי מאיר להגיב, הניח את הספר למראשותיו, וחיש קל נגזו ונעלם כלעומת שבא. העלטה שבה לאפוף את תא הכלא כפי שהיה כל העת.

המהר"ם לא ידע את נפשו. שמחה ופליאה עצומים מלאו את לבו - ומתוך תחושה לא ברורה זו הקיץ משנתו. מסתבר כי תוך כדי לימוד תורתו נפלה עליו תרדמה עמוקה...

נשא הצדיק ראשו, הביט סביבו ולמרבה הפליאה ראה בעזרת קרני השמש הראשונות ספר תורה מונח למראשותיו - - -

במהירות נטל הצדיק את ידיו הקדושות, וניגש לעבר ספר התורה מתוך פחד גדול. עמד מרחוק ולא העז להתקרב. ירא היה לגשת אל הספר הקדוש שהורידו לו מן השמים - ספר התורה שכתבו משה רבינו בכבודו ובעצמו, ספר תורה בו קוראים צדיקי כל הדורות בגן עדן - - -

כל אותו יום שישי, ערב שבת, התקדש רבי מאיר בסילודין; טיהר עצמו לקראת יום השבת, לכבוד היום ולכבוד הספר הקדוש בו הוא עתיד לקרוא את פרשת השבוע באזני הצדיקים שאין העין רואה. לא היה גבול להתרגשותו ולשמחת לבו.

כל אותו ליל שבת קודש לא עצם רבי מאיר את עיניו. הוא התעצם בלימודו בתורה כהכנה לקראת קריאת התורה המופלאה. עבורו היה זה מעין 'מתן תורה' זוטא, ועל כן יש להתכונן בחיל וברעדה.

עם הנץ החמה התקין עצמו לתפילה אותה נשא מעומק לבו הטהור ברתת ובזיע. רק אז העז לגשת אל ספר התורה שמונח היה בקרן זוית, בדיוק היכן שהניחו המלאך. כשפתחו התרגש לראות כי המקום נמצא בדיוק בפרשת השבוע.

מתוך התרגשות נפש אדירה החל קורא בספר התורה, ובו ברגע נתמלא תא המאסר הקטן אור יקר. ידע הצדיק, ואף חש בזאת, כי כל רבבות הצדיקים הנמצאים בגן עדן נתכנסו סביבו כדי לשמוע את קריאת השבת, וזו קדושתם שורה בבית.

במשך שעה ארוכה קרא רבי מאיר את פרשת השבוע בטעם ובנגינה מתוך שמחת נפש פנימית. כשסיים את קריאתו גלל את הספר. בו ברגע נעלם האור הגדול והכל שם והיה כבאשונה. או אז ידע כי הצדיקים שבו למשכנם בהיכלות רום.

זו היתה הפעם הראשונה בה קרא הצדיק בספר התורה. מאותה שבת ואילך היה קורא בספר כל ימות הקריאה, בשני ובחמישי, בשבתות ובראשי חודשים ובימים טובים, ובכל פעם הגיעו הצדיקים מן השמים כדי לשמוע את קריאתו.

בין כה וכה התארכה ישיבתו בין ארבעת הכתלים לשבועות, חודשים ושנים. בראותו שכך העז הצדיק להשתמש בספר התורה גם כמקור לתורה שבעל פה. וכך היה נוהג לקרוא פסוק מן ספר התורה היקר, ומיד היה משלב את כל דרשות חז"ל בתלמוד, ובמדרשי הלכה ואגדה, וחידושי רבותיו הראשונים על אותו פסוק. כך חזר על תלמודו, עשה טבעות לתורה, וחרז מחרוזות חדושי להנאתו ולהנאת קודשא בריך הוא.

חלפו ימים נקפו חודשים ובדעתו של רבי מאיר עלתה מחשבה להעתיק את ספר התורה שנכתב בידי משה רבינו בכבודו ובעצמו, ולהשאיר ספר נוסף, העתק מדויק, לזכרון לבני ישראל.

ממחשבה למעשה. בדרך לא דרך השיג הרב והוכנס לתאו קלף ודיו כשר, וכך במשך חודשים ארוכים ישב רבי מאיר ועסק בהעתקה יום יום. בחיבה גלויה מנה את האותיות כסופר 'הלומים והעלן על הקלף ככתבן וכצורתן מתוך קדושה וטהרה. בכך הכין העתק נאמן של ספר התורה הנשגב. ידע רבי מאיר כי ספר זה שכתבו משה רבינו בכבודו ובעצמו, כל אות ותג מדוקדקים על פי מה שקיבל מפי הגבורה בהר סיני.

ברוב עמל ויגיעה עלה בידו לסיים את הספר הנוסף בלי טעות בכתביה ראשונה. משזכה לסיימו לאחר חודשים ארוכים, ישב והגיה את הספר החדש, השווה בין שני הספרים זה לעומת זה, ושמה בלבו בראותו כי מן השמים סייעו לו לעשות באמונה את מלאכת הקודש. הכל היה כהלכה, הכתיב החסר והמלא, האותיות הגדולות והזעירות. בכל הספר לא מצא מקום אף לא לתיקון קל. כך היה הספר החדש מזומן בכתביה תמה ונקיה.

עם סיום כתיבתו והגהת ספר התורה, שמח רבי מאיר שמחה עצומה בהיווכחו לדעת שהכל בכתב מיד ה' עליו השכיל, והיה בעיניו כספר התורה שנכתב מפי ה' ביד משה.

(המשך הסיפור בעז"ה בגליון הבא)

האם מותר לתחוב ידיים לכותל המערבי

דנו הפוסקים האם מותר לתחוב ידיים לפרצות הקיימות בכותל המערבי. זאת על פי המבואר בסוגיית הגמרא בזבחים (לב, ב): "אמר עולה אמר ריש לקיש, טמא שהכניס ידו לפני לוקה, שנאמר, בכל קדש לא תגע וגו', מקיש ביאה לנגיעה: מה נגיעה במקצת שמה נגיעה, אף ביאה המקצת שמה ביאה". כלומר, אסור לטמא להיכנס לתחום הר הבית, ואפילו "במקצת", דהיינו בחלק מגופו. באיסור ביאה במקצת נחלקו ראשונים אם מדובר באיסור תורה או באיסור דרבנן: לדעת הרמב"ם (הלכות ביאת מקדש, פרק ג, הלכה יח) הדבר אסור מדרבנן, ואילו לדעת הראב"ד יש בכך איסור תורה.

אם לעובי חומת הר הבית יש דין קדושת הר הבית, לכאורה יהיה איסור על טמאים לתחוב את ידיהם לפרצות שבעובי הכותל המערבי, מדן "ביאה במקצת" שאסורה.

בשאלה זו דן בספר משכנות לאביר יעקב (הרב משה מעשיל גלבשטיין, חלק ב, פרק א, סימן א), ולאחר דיון בקדושת הר הבית מסיק שם לאיסור (וכתב שהוא איסור תורה), והביא שכן הייתה דעתו של המהר"ל דיסקין (גאב"ד בריסק, שגר אז בירושלים), שאף נחרד לשמוע על כך שישנם אנשים המכניסים פיסות בגדים בין פרצות הכותל.

אמנם באבני נזר הג"ל כתב שאין קדושה בחומת הר הבית, משום שהר הבית נתקדשה רק בהליכת בית דין, ובית דין לא הלכו במקום החומה, ולכן עובי חומת הר הבית לא נתקדש, ומותר להכניס שם ידיו. וכן כתב הרב שלמה זלמן אויערבאך (שו"ת מנחת שלמה, ח"ג, סימן קס) שלפי דברי הרמב"ם שאיסור ביאה במקצת הוא איסור דרבנן, לא גזרו רבנן אלא כאשר ראוי גם לבוא לידי איסור תורה של ביאת כל הגוף, ואילו בחורים קטנים, שלא שייך לבוא לביאת כל גופו, לא נאמר איסור דרבנן כלל. ויתרה מזו, בספר מסעות ישראל (מאמר יום ב) הביא בשם בעל "מנחת אלעזר" שמקובל בידו שהאור החיים הקדוש נתן פתק לאחד שיטמנהו בכותל.

וראה בעניין זה גם בספר מועדים וזמנים (הרב משה שטרנבוך, ח"ה, סימן שנ) שכתב להעיר על דברי ה"אבני נזר", וביאר שחומת הר הבית נתקדשה גם בלי הילוך בית דין (משום שהר הבית מהווה סניף לעזרה, וקדושתו תלויה בקדושת העזרה), ולכן באמת יחול עליו איסור של ביאה במקצת. וכך באורחות רבינו (ח"א, עמוד שיט) הביא שבעל הקהילות יעקב (ה'סטייפלר') לא הכניס אצבעותיו בחורים שבכותל, ומביא עוד בשם הרב חיים קנייבסקי שהחזו"א אמר לו שיהיה שלא יכניס אצבעותיו, והוסיף בשם הבעל קהילות יעקב שאם טבל באותו היום במקווה שוב לא יהיה בכך חשש איסור.

(תורה והוראה שע"י מכון ירושלים לדיינות)

רגע לפני שעזב את הישיבה...

יוסף ד. בחור ישיבה בן 17 לא כל כך הצליח בישיבה.

פעם זה היה במשבר עם חבריו שהוא לא ממש הסתדר אתם בלשון המעטה ופעם אחרת עם רבותיו בישיבה ופעמים עם ההורים בבית.

בשלב מסויים יוסף כבר ממש התייאש, הוא הרגיש שהוא לא מסתדר בשום מקום ועם אף אחד והחליט לעזוב את הישיבה ולהפנות לה עורף.

ליוסף תמיד היה קשר טוב עם הדוד ברוך, כצעד אחרון הוא מחליט להתקשר לדודו לספר לו על הקשיים ועל ההחלטה הגורלית.

אחרי שהדוד הקשיב ושמע על הכל הוא אמר לו אני לא רוצה להשפיע עליך או ללחוץ, אבל הייתי מציע שתבוא איתי פעם אחת לכותל המערבי בשעת חצות, נתפלל שם יחדיו עם אברכי כולל "שומע תפלה" ונראה נפלאות.

עוד באותו ערב לקראת חצות הגיעו יוסף והדוד ברוך לכותל והצטרפו לתפילה הקבועה של אברכי הכולל, כשבסיום התפילה מבקש הדוד מראש הכולל שיעשו "מי שברך" ליוסף.

יוסף חזר מהכותל עם הרגשה נפלאה, הוא הרגיש כאילו הכל כבר מאחוריו, ואכן אט אט נרגע יוסף, היחסים עם סובביו השתפרו פלאים ותוך תקופה קצרה לא זכר שר המחלוקות את יוסף וישכחהו.

ואלו יעמדו על הנרבה

(זכות הפצת התורה וזיכוי הרבים יעמוד להם ולזרעם אחריהם)

לזר עולם יהיה צדיק

לימוד המשניות בחודש זה הוקדש לזכר נשמת מאור עינינו רוח אפינו בוצינא קדישא, עמודה דנהורא, אספקריא המאירה הגאון הקדוש צדיק יסוד עולם

מרן רבי אלעזר

בן רבי מאיר זצוקללה
אבוחצירה

זכותו הגדול יעמוד לנו ולכל ישראל
עדי ביאת גואל צדק בב"א

נתרם ע"י תלמידו מוקיר זכרו הטהור
החפץ בעילום שמו

גם זכות בספר התורה וגם \$25,000

לוקחים חלק בספר התורה שע"י כולל "שומע תפילה" שיוכנס בעז"ה ברוב פאר וחדר לרחבת הכותל המערבי

ונפנסים להגדלת ענק על סך **25,000 דולר**

התקשר עוד היום וזכה לישועה ברכה והצלחה בכל העניינים

כולל "שומע תפילה" ת.ד. 41278 ירושלים
אד"ל: ShTfila@gmail.com

0722-81-85-82

נתרם ע"י ידידנו הנעלה והנכבד
הרה"ח פנחס מאנן שליט"א
לרגל השמחה השרויה במעונו
בהולדת בנו כמר אהרן אליהו נ"ו
זכות החזקת התורה
יעמוד לו ולזרעו עד עולם

ברכה מרובה שלוחה בזאת
קדם ידידי הנעלה והנכבד
הרה"ח קלמן בורשטיין שליט"א
לרגל השמחה השרויה במעונו
בנישואי בתו עב"ג במזל"ט ובשעתומ"צ
המברך בידית - מלכה היילן

לעילוי נשמת

הרה"ג ר' נחמן ז"ל
בן הרה"צ אהרן כהנא ז"ל
אבד"ק ביטרא נלב"ע ח' אלול תשס"ו
הונצח ע"י בניו החשובים שליט"א

כל הישועות והרפואות בכותל המערבי!

תרום להחזקת הכולל ומנין תלמידי חכמים לומדי הכולל שליט"א יתפללו עבורך
ועבור בני ביתך בכותל המערבי לישועה והצלחה בכל העניינים משך 40 יום רצופים

0722-81-85-82

